قد دخل فی ید الاحقر الاقل
المدرس الحاج شیخ محمد حسن
المرحوم محمد علی البیرجندی

هو

بسم الله الرحمن الرحيم

چون کنی غازیکاری دلا ؛ سازی بتحمید خدا ابتدا

بازنجان خوان صلوة و سلام ؛ بر نبی ختم رسل مصطفی

قال امیر المؤمنین علی ابی طالب علیه السلام

خواستم شرح این سه صد کلمات ؛ که صحیح از کلام بو الحسن اند

راح روح روان اینها باد ؛ کز دل و جان غلام بو الحسن اند

ایمان المرء یعرف بایمانه

...ت ثبات ابدا از ... ؛ ... زانزل از راستی صفا

اخوان هذه الزمان جواسیس العیوب

... کردار ...

صفا

هر که در این عصر برادر شود ؛ در دلش اید و هست نه بیم

دم بدم اندر تو نهان عیب جو ؛ یا تو عیان در ره مهر و وفا

اخوك من واساك فی الشدائد

کرده بعالم محك دوستی ؛ شد ز احوال حکیم قضا

اوست برادر که بد شوارت ؛ یار بود از تو نباشد جدا

ادب المرء خیر من ذهبه

هر که ندارد زر و دارد ادب ؛ بهره خویش یافته بهر دو

هم عملش گشت بدنیا حمید ؛ هم بود ش نیك بعقبی جزا

اَخوكَ مَنْ وَاساكَ في النَّشَبِ لا مَنْ وَاساكَ [illegible]

[illegible]

اِظهارُ الغِنىٰ عن الشُّكرِ وقال

[illegible]

اَحسِنْ اِلى المُسيءِ تَسُدْهُ وَقال

[illegible]

اَداءُ الدَّيْنِ مِنَ الدّينِ

[illegible]

اِخفاءُ الشَّدائدِ مِنَ المُرُوَّةِ

[illegible]

اَفضَلُ الزُّهدِ اِخفاؤُهُ

[illegible]

آخِرُ الظُّلْمِ وَخِيمَةٌ

[illegible]

أَدِّبْ عِيَالَكَ يَنْفَعْهُمْ

[illegible]

اِسْتِرَاحَةُ النَّفْسِ فِي الْيَأْسِ

هر که شد از خلق جهان ناامید دید دل او در دل او بوی خدا

بر الوالدین

ماند در آسایش جان جاودان باقی از بند زالت رها

بِرُّ الْوَالِدَيْنِ سَلَفٌ

[illegible]

بَرَكَةُ الْعُمْرِ فِي حُسْنِ الْعَمَلِ

[illegible]

بُكُورُ الْخَمِيسِ وَالسَّبْتِ بَرَكَةٌ

حاجتی ار باشدت ای جان من در بر سبت و خمیس طلب

بَشِّرْ نَفْسَكَ بِالظَّفَرِ بَعْدَ الصَّبْرِ

[illegible]

بَطْنُ الْمَرْءِ عَدُوُّهُ

[illegible]

بَاكِرْ لِتَسْعَدَ

باش سحرخیز بگلزار دهر تا خوری از باغ سعادت بری

میکنند آن زمان نسیم سحر غنچه مقصود را ز رو و انگار بی

بَشَاشَةُ الْوَجْهِ عَطِيَّةٌ ثَانِيَةٌ

[illegible]

بِعِ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ تَرْبَحْ

[illegible]

بَلَاءُ الْإِنْسَانِ مِنَ اللِّسَانِ

هست اوقات گرامی غرض غنچه صفت بسته زگفتار لب

بست زبان بر سخنان زبان گر بگشائی تو بهر کار لب

بكاء المرء من خشية الله قرة عينه

ناظر غفار روز حساب [illegible]

بركة المال في اداء الزكوة وقال

[illegible]

برك لا تبطله بالمنة وقال

نیکیت باید و منت کرده مکن موجب اجر است بدرگاه رب

در عمل خود تو تعلل مکن تا نشود وقت و بماند طلب

بقية العمر لا قيمة لها وقال

[illegible]

تدارك في آخر العمر ما فاتك في أوله

[illegible]

تكاسل المرء في الصلوة من ضعف الايمان

هر که نمازش گران آید و این از سستی ایمان اوست

تزاحم الایدی علی الطعام برکة

ای که زبس نفس طلاقت بسی ... هست
توزه ... روی ... دست ...

توکل علی الله یکفیک وقال

ور دولت از خواهی بتوکل کن ... کی بود از رنج ...
هر که بکار است ... صانع بسپار

تفاءل بالخیر تنله وقال

نیک و بد و شادی و غم در جهان از اثر حکمت معبود دان

تعرّف بالذنوب وقال

... ...

تواضع المرء یکرمه

... ...

تغافل عن المکروه توقر وقال

هست فراموشی از ناخوشی موجب تعظیم تو و عزت
ور تو ببر ناخوشی آیی تنگ ز دوستان آزرده و ذلت

تَأكِيدُ المَوَدَّةِ فِي الحُرْمَةِ

تا ابر از بحر [illegible] / [illegible]

تَأخِيرُ الإسَاءَةِ مِنَ الإحْسَانِ

[illegible]

ثَلاثٌ مُهْلِكَاتٌ بُخْلٌ وَهَوًى وعُجْبٌ

هر بد فعلی که بینی اندرین خیز / دور شو ای دوست از اینها شتاب
آن همه خود بینی و بخل است و هوا / می شود انسان از اینها خراب

ثُلُثُ الإيمَانِ حَيَاءٌ وثُلُثُهُ عَقْلٌ وثُلُثُهُ جُودٌ

[illegible]

ثُلْمَةُ الحِرْصِ لا يَسُدُّهَا إلاّ التُّرَابُ

[illegible]

ثُلْمَةُ الدِّينِ مَوْتُ العُلَمَاءِ وَقَالَ

عالم دین روشنی عالم است / هر سخن او ره تابان دین
رخنه و فتنه است در این جهان / مردن مردی فقیهان دین

ثواب الآخرة خير من نعيم الدنيا

بگذر از دوستی نعیم جهان [illegible]
[illegible]

ثبات الملك بالعدل

بی عدالت [illegible]
[illegible]

ثوب السلامة لا يبلى فا[illegible]

هرکه درین منهج فرمان برد / جامهٔ خود را بسلامت برد
ساتر عیب تو و عیب کسان / می نشود کهنه بر تو تا ابد

ثن

ثن احسانك بالاعتداد وقل

از کرم [illegible]
[illegible]

ثناء الرجل على معطيه مستزيد

مطلب [illegible]
[illegible]

ثبات النفس بالغذا وثبات الروح بالغناء

بالغناء

قوت تن خوب بود در جهان / زانکه بی قوت شود ناتوان
روح قوت ست چو محتاج نیست / آدمی [illegible] قوت جان

جُدْ بِمَا تَجِدُ وَقَال

بهتر از نافه جان اوزند مرد چو باید ز ابرق
بهتر از نافه جان اوزند کش کن این پند و لا کند

جَلِيسُ الْخَيْرِ غَنِيمَةٌ وَقَال

صحبتش ای پسر غنیمت دان تا تو صحبت بنیکوان داری
صحبت اشرار مکن اختیار از وبال و جان کن اهل بینشش

جَمَالُ الْمَرْءِ فِي الْحِلْمِ وَقَال

چون تو با جهاب شوی بردبار زینت و زیبایت افزون شود
ور تو روی شد بی انتقام خوبیت از شکل تو بیرون رود

جلیس

جَلِيسُ الْمَرْءِ مِثْلُهُ وَقَال

پیش کی با دوست نشینی و الکه جوئی تو زن سان بدان
هر که جوید همدم ان بدم خلی با دوست نشین بان

جَلَّ مَنْ لَا يَمُوتُ وَقَال

ملک و زر کی بماند و یابد بنده نیز بکا
لا فزر کی و فی ... هر که جوید ملک او جل

جَوْدَةُ الْكَلَامِ فِي الْاِخْتِصَارِ

نیکی گفتار چو خواهی مکن بر سخن فضله زیار از مل

لؤلؤ و درهای معانی بکش در صدف و درج کلام قلیل

جُدْ بِالکَثیرِ وَاقْنَعْ بِالقَلیلِ

گنج قناعت بجز از بهر خود [illegible] بخش کن
[illegible] از بهر دگران [illegible] پیش کش

حَولَةُ البَاطِلِ سَاعَةٌ وَحَولَةُ الحَقِّ الی [الساعة]

می‌نشود باطل [illegible] بقا [illegible]
[illegible] نیست [illegible] حق [illegible]

جَالِسِ الفُقَرَاءَ تَزْدَدْ شُکْراً وقال

صحبت بر گزین فقیران حق هست یقین موجب شکر گزر
گر طلبی آب حیات ابد کسب کن از چشمهٔ فقر

جُهْدُ المُقِلِّ کَثیرٌ وقال

[illegible] بسی [illegible]
[illegible]

حُسْنُ الخُلْقِ غَنیمَةٌ وقال

خوی خوش [illegible] از [illegible]
[illegible] حسن خلق [illegible]

حِدَّةُ المَرْءِ تُهْلِکُهُ وقال

تا همه تن [illegible] است تند مرو تیز مران بی مهار

برطرف بر بلاغت برد [illegible] بری او جوان بود دو [illegible]

حُمُوضاتُ الطَّعامِ خَيرٌ مِن حُمُوضاتِ الكَلامِ

[illegible]

خِفَّةُ المَرءِ كَنزُهُ وقال

[illegible]

حَياءُ المَرءِ سَترُهُ وقال

حیا و شرم است لباس تنت [illegible] مر تن بی پرده نماید [illegible]

حلم

حِلمُ المَرءِ عَونُهُ وقال

[illegible]

حَرُمَ الوَفاءُ عَلى مَن لا اَصلَ لَهُ

[illegible]

حُرقَةُ الاَولادِ مُحرِقَةُ الاَكبادِ

در نظر ما درد و غم پدر [illegible] فرزند [illegible] است و [illegible]

حُلِيُّ الرِّجالِ الأدَبُ وحُلِيُّ النِّساءِ الذَّهَبُ

[illegible]

خَوفُ اللهِ تُجَلِّي القَلبَ وقال

[illegible]

خَيرُ الأصحابِ مَن يَدُلُّكَ علی الخَيرِ

راه خطرناک و دراز است بس / یار رهی خواه که همره نکوست

خَفِ اللهَ تأمَن مِن غَيرِهِ وقال

[illegible]

خُلُوصُ الوُدِّ مِن حُسنِ العَهدِ

[illegible]

خابَت صَفقَةُ مَن باعَ الدِّينَ بالدُّنيا

هر که ببازار مکافات دهر / دین خود آورد و بدنیا فروخت

خف

خَيرُ المَالِ مَا انْفِقَ فِي سَبِيلِ الله

بهر خدا آنچه تو صرف کنی / وانچه نه صرف تو بجای بهترست
از همه مال تو همان بهترست / گر بود اسراف وبال ازل

خَالِف نَفسَكَ تَستَرِح وَقَال

راحت اگر بایدت ای جان من / نفس تو از آنکه دشمن تو نیست
با نفس خود دشمن تو باش / دشمن تو نیست بجز نفس کس

خُلُوُّ القَلبِ خَيرٌ مِن مَلاءِ الكِيسِ

درج دل ار پر ز زر و سیم نیست / خالی و پاکست ز حرص و کر

خَلِيلُ المَرءِ دَلِيلُ عَقلِهِ وَقَال

اثر عقل ز همدم پیداست / همدم تو چو بود نادان
از خلیل او توان کرد یقین / یار که همکار بود بیکار بود

خَيرُ النِّسَاءِ الوَدُودُ وَقَال

باشی اگر خیر زنان را طلب / کو بود پیوسته هم زیر یار
بهترین آن بود که بود دلنواز / دوستدار شوهر و آن زن بود

دَولَتُ المُلُوكِ فِي العَدلِ

لاله دولت دمد از باغ عدل / ظلم و ستم بیخ و بنش بر کند

خلیل

دَوَامُ السُّرُورِ فِي رُؤْيَةِ الْإِخْوَانِ

[illegible]

دَوَاءُ الْقَلْبِ الرِّضَاءُ بِالْقَضَاءِ وَقَالَ

[illegible]

دَاءُ النَّفْسِ الْحِرْصُ وَقَالَ

حرص که بیماری جان گفته اند ٭ کیست کزان رنج که درمان رسید

دليل

دَلِيلُ عَقْلِ الْمَرْءِ قَوْلُهُ وَدَلِيلُ أَصْلِهِ فِعْلُهُ

گوهر اصل و نور عقل ای عزیز ٭ در صدف سینهٔ انسان [illegible]

رهنمای عقل تو باشد سخن ٭ وز عملت اصل تو گردد [illegible]

دَوَاءُ النَّفْسِ دَفْعُ الْحِرْصِ وَقَالَ

[illegible]

دُمْ عَلَى كَظْمِ الْغَيْظِ تُحْمَدْ عَوَاقِبُكَ

[illegible]

دِينَارُ الشُّحِّ حَجَرٌ وَقَالَ

هست چو سنگی زر و سیم بخیل ٭ پیش بخیلی زر [illegible]

دولة الأرذال آفة الرجال

[illegible]

دارِ مَن جفاك تجمّلاً وقال

[illegible]

ذكر الأولياء ينزل الرحمة

گر طلبی رحمت پروردگار یاد کن احباب خدا شمار

ذكر الأولياء ينزل الرحمة

ذليل الفقر عزيز عند الله وقال الله

[illegible]

ذلاقة اللسان رأس المال

[illegible]

ذمّ الشيء من الاشتغال به

[illegible]

ذواقة السلطان محرقة الشفتين

[illegible]

ذنبٌ واحدٌ كثيرٌ والف طاعةٍ قليل

[illegible]

ذرِ الطاغي في طغيانه وقال

[illegible]

ذكرُ الموتِ جلاءُ القلوب

[illegible]

ذكرُ الشباب حسرة وقال

[illegible]

ذر الطاغي

ذُلُّ المرءِ فی الطمعِ وقال

[illegible]

رُتبةُ العِلمِ اعلی الرُّتب

[illegible]

داعِ اباکَ یُداعِکَ ابنُک

[illegible]

رَسُولُ الموتِ الولادة وقال

[illegible]

رفیقُ المرءِ دلیلُ عقلِه

[illegible]

دعوناتُ النفسِ تتعبها وقال

[illegible]

رؤیة الحبیب [illegible] العین

[illegible]

رزقك یطلبك فاسترح وقال

[illegible]

راع الحق عند غلبات النفس

[illegible]

رفاهیة [illegible] فی الامن

[illegible]

روایة الحدیث انتساباً الی رسول الله

[illegible]

زهد العالم رحمة وقال

[illegible]

زهد الجاهل مضلة وقال

[illegible]

زوال العلم اهون من موت العلماء

[illegible]

زوايا الدنيا مشحونة بالرزايا

[illegible]

زينة الباطن خير من زينة الظاهر

[illegible]

زيادة الحبيب اطراء المحبة وقال

[illegible]

زيادة الضعفاء من التواضع وقال

[illegible]

زينة

زِنُ الرِّجالَ بِمَوازِينِهِمْ وَقالَ

ترجمه‌سی وزن کن [illegible] ... هنرن وفضلیله [illegible]

زَلَّةُ العالِمِ كَبِيرَةٌ وَقالَ

ترجمه‌سی عالم [illegible] ... عالی [illegible]

رَحْمَةُ الصّالِحِينَ رَحْمَةٌ

ترجمه‌سی صالحلر [illegible]

زِيارَةُ المَرْءِ بِقَدْرِ إكْرامِهِ وَقالَ

ترجمه‌سی بر زیارت [illegible] ... اعزاز [illegible]

سُرُورُكَ بِالدُّنْيا غُرُورٌ وَقالَ

ترجمه‌سی [illegible]

سُوءُ الخُلُقِ وَحْشَةٌ لا خَلاصَ مِنْها

ترجمه‌سی [illegible]

ذروة

سلامة الإنسان في حفظ اللسان

[illegible]

سوء الظن من الحزم وقال

[illegible]

سيرة المرء تنبئ من سريرته

[illegible]

سمو المرء في التواضع وقال

[illegible]

سكوت اللسان سلامة الإنسان

[illegible]

سادات الأمة الفقهاء وقال

[illegible]

سكوت الاحياء سوء الخلق وقال

[illegible]

سلاح الضعفاء الشكاية وقال

[illegible]

شفاء الجنان في قراءة القرآن

[illegible] كلام الله [illegible]

شحيح

شحيح غني افقر من فقير سخي

[illegible]

شين العلم الصلف وقال

[illegible]

شر الامور ابعدها من الشرع

[illegible]

شمّة من المعرفة خير من كثير العمل

[illegible]

شحّ الغنيّ عقوبة وقال

[illegible]

شيبك ناعيك وقال

[illegible]

شرط الالفة ترك الكلفة وقال

[illegible]

شرّ الناس من يتّقيه الناس

[illegible]

شرّ الامور اقربها من شرّه

[illegible]

شَمِّرْ فِي طَلَبِ الْجَنَّةِ وَقَالَ

[illegible]

صِدْقُ الْمَرْءِ نَجَاتُهُ وَقَالَ

[illegible]

صِحَّةُ الْبَدَنِ فِي الصَّوْمِ وَقَالَ

[illegible]

صَبْرُكَ يُورِثُ الظَّفَرَ وَقَالَ

[illegible]

صَلَاحُ الْإِنْسَانِ فِي حِفْظِ اللِّسَانِ

[illegible]

صَلَاحُ الْبَدَنِ السُّكُوتُ وَقَالَ

[illegible]

جو (۱)

صفاء القلب من الايمان وقال

[illegible]

صفو العيش في القناعة وقال

[illegible]

صل الارحام يكثر خدمك

[illegible]

صاحب الاخيار يامن الاشرار

[illegible]

صلاح الدين في الورع وفساده في الطمع

[illegible]

صلوة الليل بهاء النهار وقال

[illegible]

صُمْتُ الجَاهِلِ سِتْرُهُ وَقَالَ

پرده نادان بجهان خامشیست [illegible]
ساختی [illegible] صورت [illegible] بسیار کم [illegible]

ضَمِيرُ الاحْرَارِ مَحَلُّ الاسْرَارِ وَقَالَ

سینه آزاده چو باشد نهان [illegible]
هست [illegible] محرم [illegible] دلی [illegible]

ضِيَاءُ القَلْبِ مِنْ اَكْلِ الحَلَالِ

هر که بود قوت وی از حلال
روشنی قلب از او جا کند
ور نکند قوت ز حلال ای عزیز
از بن باطن [illegible] کند

ضَمِنَ اللهُ رِزْقَ كُلِّ وَاحِدٍ وَقَالَ

بسته چو [illegible] لا تو [illegible] روزی [illegible]
ساخته [illegible] ضامن [illegible] مقرر او

ضَاقَتِ الدُّنْيَا عَلَى المُتَبَاغِضِينَ

بر [illegible] تنگ [illegible]
[illegible] ملک [illegible]

ضَرْبُ اللِّسَانِ اَوْجَعُ مِنْ طَعْنِ السِّنَانِ

[illegible] زبان [illegible]
از الم زخم [illegible] کند [illegible]

ضمن

ضَرْبُ الْحَبِيبِ أَوْجَعُ وَقَالَ

[illegible]

ضِيقُ الْيَدِ أَشَدُّ مِنْ ضِيقِ الْقَلْبِ

[illegible]

ضَلَّ مَنْ رَكَنَ إِلَى الْأَشْرَارِ

[illegible]

ضَلَّ مَنْ بَاعَ الدِّينَ بِالدُّنْيَا وَقَالَ

[illegible]

ضَاقَ صَدْرُ مَنْ ضَاقَ يَدُهُ وَقَالَ

[illegible]

ضَلَّ سَعْيُ مَنْ رَجَا غَيْرَ اللهِ وَقَالَ

[illegible]

[illegible]

طاعة الله غنيمة وقال

[illegible] فرمان [illegible] در جهان [illegible]
[illegible] فرمان بری ای جان من

طاعة العدو هلاك وقال

[illegible]

طال عمره من قصر تعبه وقال

[illegible]

طوبى

طوبى لمن لا اهل له وقال

[illegible]

ظل السلطان كظل الله وقال

[illegible]

ظماء المال اشد من ظماء الماء وقال

[illegible]

ظُلْمُ الْمُلُوكِ اَوْلَى مِنْ دَلَالِ الرَّعِيَّةِ

[illegible]

ظُلْمَةُ الظُّلْمِ تُظْلِمُ الْاِيمَانَ

[illegible]

ظِلُّ عُمْرِ الظَّالِمِ قَصِيرٌ وَقَالَ

[illegible]

ظُلْمُ الْمَرْءِ يَصْرَعُهُ وَقَالَ

[illegible]

ظُلَامَةُ الْمَظْلُومِ لَا تَضِيعُ وَقَالَ

[illegible]

ظُلْمُ الظَّالِمِ يَقُودُهُ اِلَى الْمَهْلَكَةِ

[illegible]

ظلم

ظِلُّ الأعوجِ أعوجُ وقال

[illegible]

عِشْ قنعاً تكنْ مَلِكاً وقال

[illegible]

عُلُوُّ الهمّةِ مِنَ الإيمانِ وقال

[illegible]

علَيكَ بالحِفظِ دُونَ الجمعِ وقال

[illegible]

عِزُّ المرءِ في القناعةِ وقال

[illegible]

عدُوٌّ عاقِلٌ خيرٌ مِنْ صديقٍ جاهِلٍ

[illegible]

عسر الامر مقدمة اليسر وقال

ساقی [illegible] زانکه دو روزی گشت [illegible] در پس [illegible] کار [illegible]

[illegible]

عيب الكلام تطويله وقال

چون سخن افزون [illegible] ناخوش [illegible] در حال [illegible] رنج جان بود

[illegible]

علا قدر المتقين وقال

[illegible] در دو جهان پایه [illegible]

[illegible]

غشك

غشك من اسخطك بالباطل

کینه از سینه [illegible] [illegible] دوستی [illegible]

[illegible]

عذر يك من ذلك على الاساءة

[illegible] آنکس که [illegible] مخلص [illegible]

[illegible]

قلبك

غمرة الموت اهون من مجالسة من لا تهواه

مجلس آنکس [illegible] تلخ‌تر از تلخی جان کندن [illegible] صحبت [illegible] جان [illegible] دل

[illegible]

غُلامٌ عاقلٌ خيرٌ مِن شيخٍ جاهلٍ

[illegible]

غضبك مِن الحقّ مقبحةٌ وقال

[illegible]

عقبَ كُلِّ يومٍ ليلٌ وقال

[illegible]

عقوبة

عقوبةُ الظالمِ سرعةُ الموتِ

[illegible]

غنيمةُ المؤمنِ وجدانُ الحكمةِ

[illegible]

غنمَ مَن سلمَ وقال

[illegible]

غاب حظ من غاب نفسه و قال

[illegible]

غلا قدر المتوکلین و قال

[illegible]

غشک من ارضاک بالباطل

[illegible]

فخر

فخر المرء لفضله اولی من فخره باصله

[illegible]

فی کل قلب شغل و من کلامه و قال

[illegible]

فاز من سلم عن شر نفسه و قال

[illegible]

فاز من ظفر بالدين وقال

[illegible]

فلجلك خصمك بالاحتمال وقال

[illegible]

فلت نعمة من كفرها وقال

[illegible]

فعل المرء يدل على اصله وقال

[illegible]

فرع الشيء يخبر عن اصله وقال

[illegible]

فضل العالم على الجاهل كفضل البدر على

السماء

[illegible]

فكاك المرء في الصدق وقال

[illegible]

فرقة الاخوان محرقة الجنان

[illegible]

فطنة المرء تدل على اصله وقال

[illegible]

قرين المرء دليل دينه وقال

[illegible]

قبول الحق من الدين وقال

[illegible]

قدر في العمل تنج من الزلل وقال

[illegible]

قرين

قول المرء يخبر عما في اهله وقال

[illegible]

قوة القلب من الشبع وقال

[illegible]

قوة القلب من صحة الايمان

[illegible]

قاتل الحريص حرصه وقال

[illegible]

قيمة المرء ما يحسنه وقال

[illegible]

قرب الاشرار مضرة وقال

[illegible]

قَدْرُ الْمَرْءِ مَا يُهِمُّهُ وَقَالَ

[illegible]

كَلَامُ اللّٰهِ دَوَاءُ الْقَلْبِ وَقَالَ

[illegible]

كَفَاكَ مِنْ عُيُوبِ الدُّنْيَا اَنْ لَا تَبْقَى

[illegible]

كَمَالُ الْعِلْمِ فِي الْحِلْمِ وَقَالَ

[illegible]

كَفَاكَ هَمًّا عِلْمُكَ بِالْمَوْتِ

[illegible]

كَمَالُ الْجُودِ الْاِعْتِذَارُ مِنْهُ وَقَالَ

[illegible]

كُفْرانُ النِّعَمِ مُزِيلُها وَقالَ

نعمت حق را [illegible]

[illegible]

كافِرٌ سَخِيٌّ أَرْجَى إِلَى الْجَنَّةِ مِنْ مُسْلِمٍ شَحِيحٍ

[illegible]

[illegible]

كَفَى بِالْمَوْتِ واعِظًا وَقالَ

[illegible]

[illegible]

كَفَى بِالشَّيْبِ ناعِيًا وَقالَ

[illegible]

[illegible]

كَفَى بِالشَّيْبِ داءً وَقالَ

[illegible]

[illegible]

كَفَى بِالْحَسُودِ حَسَدُهُ وَقالَ

[illegible]

[illegible]

كفى

لين الكلام قيد القلوب

[illegible]

ليس لسلطان العلم زوال

[illegible]

لو يرى العبد الأجل ومروره وغروره

لأبغض الأمل وغروره

[illegible]

لكل غم فرج ولكل داء دواء

[illegible]

لبس الشهرة من الرعونة وقال

[illegible]

ليس للحسود راحة وقال

[illegible]

لَيْسَ الشَّيْبُ مِنَ الْعُمْرِ وَقَالَ

[illegible]

لِيْنُ قَوْلِكَ وَتُحَبَّبْ وَقَالَ

[illegible]

لِيْنُ قَوْمِكَ تُحَبَّبْ وَقَالَ

[illegible]

لكلّ عدوّ

لِكُلِّ عَدَاوَةٍ مُصْلِحَةٌ اِلَّا عَدَاوَةُ الْحَسُودِ

[illegible]

مَا نَدِمَ مَنْ سَكَتَ وَقَالَ

[illegible]

مَجْلِسُ الْعِلْمِ رَوْضَةُ الْجَنَّةِ وَقَالَ

[illegible]

مُصاحبةُ الاشرارِ رُكوبُ البحرِ

[illegible]

مَنْ علتْ همّتهُ طالتْ همومُهُ

[illegible]

مَنْ كَثُرَ كلامُهُ كَثُرَ ملامُهُ

[illegible]

مَشْربُ العذْبِ مُزْدحمٌ وقال

[illegible]

مجلسُ الكرامِ حصونُ الكلامِ وقال

[illegible]

مَنْقبتُ المرْءِ تحتَ لسانهِ وقال

[illegible]

مُجالَسَةُ الاَحْداثِ مُفْسِدَةُ الدِّيْنِ

مُهْلِكَةُ المَرْءِ حِدَّتُهُ وَقالَ

نَيْلُ المُنٰى فِي الغِنٰى وَقالَ

نَوِّرْ قَبْرَكَ بِالصَّلوٰةِ بِالظُّلَمِ

نَوِّرْ مَشِيبَكَ لا تَظْلِمْهُ بِالمَعْصِيَةِ

نارُ الفُرْقَةِ اَشَدُّ مِنْ نارِ جَهَنَّمَ

وَضْعُ الْإِحْسَانِ فِي غَيْرِ مَوْضِعِهِ ظُلْمٌ

ظلم بود نیکی تو با کسی / کو نشده لایق آن از خدا

زانکه ز باران چمن گل دمد / ز سر شوره دمد [illegible]

[illegible]

وِزْرُ صَدَقَةِ الْمَنَّانِ أَكْبَرُ مِنْ أَجْرِهِ

هرکه کند بخشش ز بهر خدا / بار نهد منت خود زان عطا

جرم وی افزون ز ثوابش بود / نزد خدا او بد روز جزا

[illegible]

وَحْدَةُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ

[illegible]

وِلَايَةُ الْأَحْمَقِ سَرِيعُ الزَّوَالِ

[illegible]

وَالَاكَ مَنْ لَا يُعَادِيكَ وَقَالَكَ

[illegible]

وَاسَاكَ مَنْ تَغَافَلَ عَنْكَ وَقَالَكَ

[illegible]

ولایه

[illegible]

وَلِيُّ الطِّفْلِ مَرْزُوقٌ وَقَالَ

روز بخش از غیب سازی پدر / هر که کند پیشه تیمار [illegible]
بی شک بود ولی [illegible] مرزوق / رزقش [illegible]

وَيْلٌ لِمَنْ وَتَرَ الْاَحْرَارَ وَقَالَ

هر که ستیزه با آزادان کند / منجنیق [illegible] [illegible]
بی شک [illegible] [illegible] / گر چه تن [illegible] [illegible]

وَيْلٌ لِلْحَسُودِ مِنْ حَسَدِهِ وَقَالَ

از حسد او بدی بحال او / در جسم حسود آتش [illegible]
هر که حسود [illegible] / بحال [illegible] [illegible]

هموم

هُمُومُ الْمَرْءِ بِقَدْرِ هِمَّتِهِ وَقَالَ

با همه اندازه [illegible] همت کس / همت [illegible] کس که بود [illegible]
هر که [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]

هَمُّ السَّعِيدِ آخِرَتُهُ وَهَمُّ الشَّقِيِّ دُنْيَاهُ

خاطر هر که کار آخرتست / فاضل و نیک بخت [illegible]
هر که دل او بدنیا مشغول / [illegible] [illegible] [illegible]

هَرَبُكَ مِنْ نَفْسِكَ اَنْفَعُ مِنْ هَرَبِكَ مِنَ الْاَسَدِ

بهتر از [illegible] [illegible] / بلکه بود [illegible] [illegible]
جان من [illegible] / [illegible] [illegible]

هَاتِ مَا عِندَكَ تُعرَفُ بِهِ وَقَالَ

[illegible]

هِمَّةُ المَرءِ قِيمَتُهُ وَقَالَ

[illegible]

هَلَاكُ الحَرِيصِ وَلَا يَعلَمُ وَقَالَ

[illegible]

هشم

هَشمُ الثَّرِيدِ غِنىً آكِلِهِ وَقَالَ

[illegible]

هَيهَاتَ مِن نَصِيحَةِ العَدُوِّ وَقَالَ

[illegible]

هَلَاكُ المَرءِ فِي العُجبِ وَقَالَ

[illegible]

لا ایمان لمن لا امانة له وقال

[illegible]

لا دین لمن لا امانة له وقال

[illegible]

لا غنی لمن لا فضل له وقال

[illegible]

لا راحة

لا راحة للملوك وقال

[illegible]

لا كرامة للكاذب وقال

[illegible]

لا غم للقانع وقال

[illegible]

لا فقرَ لِلْعاقِلِ وَقال

[illegible]

لا حُرمةَ لِلفاسِقِ وَقال

[illegible]

لا قذفَ لِلفاسِقِ وَقال

[illegible]

لا راحةَ لِلحَسودِ وَقال

[illegible]

لا وفاءَ لِلمَرأةِ وَقال

[illegible]

يأتيكَ ما قُدِّرَ لكَ وَقال

[illegible]

يعمل النمام في ساعةٍ فتنةَ أشهرٍ

بدخوی سخن چین [illegible]
[illegible]

يطلبك الرزق كما تطلبه وقال

[illegible]

يبلغ المرء بالصدق الى منازل الكبار

[illegible]

تمت من كلام امير المؤمنين علي ع

[illegible]

والحمد لله اولاً وآخراً ٥٥

بر نبی و عترت او از ازل
تا ابد باد درود و سلام

قد فرغ من تنميقه بعون الله وحسن توفيقه
على يد احقر العباد ابن حيدر علي عفي عنهما
في يوم الاربعاء غرة عشر شهر ذي الحجة الحرام سنه
احدى وستين بعد الالف الهجرية النبوية عليه
التحية والسلام

في ترتيب النظام
من مدارس
الاصفهاني

۴۹

[illegible]

[illegible]

